

Nástroj řízení kvality pro udržitelnou, energeticky efektivní městskou dopravu

Směrem k udržitelné městské mobilitě

QUEST – účinný nástroj pro stimulaci a zlepšení politik udržitelné mobility ve městech

Pro řadu evropských měst je problémem nastavit a implementovat skutečně udržitelné politiky a opatření mobility. Metoda QUEST byla vytvořena, aby pomohla malým a středně velkým městům připravit a dále rozvíjet jejich politiky a akce udržitelné mobility s pomocí externího odborníka (auditora projektu QUEST). Projekt QUEST podporuje evropská města v posunu k udržitelnějšímu systému městské dopravy a pomáhá jim najít řešení pro dosažení těchto cílů. Tato metoda byla vyvinuta v rámci evropského projektu QUEST (2011–2013) spolufinancovaného Evropskou agenturou pro konkurenceschopnost a inovace v rámci evropského programu Intelligent Energy Europe - STEER.

Jsmo připraveni poskytnout vašemu městu naše odborné znalosti a podporu!

Pokud má vaše město zájem přidat se do rodiny měst zapojených do projektu QUEST, kontaktujte nás a my pro vás najdeme ideálního auditora! Odpovídající auditor bude přiřazen v závislosti na místním jazyku daného města a oblastech městské dopravy, ve kterých chce město dosáhnout zlepšení.

Projekt QUEST rovněž hledá nové auditory, kteří by se připojili k jeho týmu odborníků

Žádosti o začlenění města do projektu QUEST či žádosti na pozici auditora projektu QUEST zasílejte na kontakt:

Centrum dopravního výzkumu

Radomíra Jordová

T: (+420) 548.423.798

E: radomira.jordova@cdv.cz

I: www.cdv.cz

Projekt QUEST

byl implementován v následujících zemích a městech Evropy:

Belgie:

Gent, Lutych

Chorvatsko:

Koprivnica

Česká republika:

České Budějovice, Chomutov, Hradec Králové, Jihlava, Karviná, Opava

Francie:

Chambéry, Valence, Angoulême

Německo:

Halle/Saale

Maďarsko:

Békéscsaba, Székesfehérvár, Veszprém, Sopron

Itálie:

Padova, Reggio Emilia, San Benedetto del Tronto, Treviso, Pisa

Rumunsko:

Baia Mare, Kluž, Satu Mare

Slovensko:

Kranj, Murska Sobota, Ptuj

Španělsko:

Burgos, Móstoles, Orihuela, Rivas-Vaciamadrid, Donostia/San Sebastián

Švédsko:

Borås, Gävle, Halmstad, Liköping, Mölndal, Trollhättan

Nizozemsko:

Breda, Deventer, Eindhoven

Spojené Království:

Bath, Blackburn with Danwen, Milton Keynes, Inverness

QUEST – účinný nástroj pro stimulaci a zlepšení politik udržitelné mobility ve městech

QUEST (Quality management tool for Urban Energy efficient Sustainable Transport; Nástroj řízení kvality pro udržitelnou, energeticky efektivní dopravu) představuje nástroj pro řízení kvality vytvořený za účelem pomoci městům vybudovat a dále rozvíjet své politiky a akce pro udržitelnou mobilitu s pomocí externích odborníků – auditorů QUEST. QUEST není připravená sada nástrojů, která by poskytovala hotová řešení udržitelné mobility, a není to ani technický nástroj pro tradiční dopravu. QUEST klade důraz na zapojení zúčastněných stran. Jeho cílem je vytvořit obecné porozumění problému u místních zúčastněných stran, usnadnit zavedení životaschopných opatření i politik a prakticky zlepšit interní procesy. Cílem QUEST je předložit městům strukturovaný proces, pomocí kterého budou schopna pro sebe najít řešení.

QUEST není soutěží krásy! Jeho cílem není porovnávat města mezi sebou. Účelem metody QUEST je identifikovat slibné oblasti vývoje a podpořit procesy ve městě, které vedou ke skutečným zlepšením. QUEST uznává, že každé město má svůj vlastní specifický kontext a své charakteristiky, které je nutno brát v úvahu. QUEST připouští, že postupná zlepšení jsou možná na všech úrovních vývoje udržitelné dopravní politiky. Dosažení udržitelné mobility není prostým zkopírováním osvědčených postupů, ale je výsledkem trvalého procesu učení a realizace, kterým musí projít každé město, pokud chce dosáhnout dokonalosti.

Metoda QUEST byla vytvořena a testována projektovým konsorciem a staví na zkušenostech se zavedenými nástroji řízení kvality, jako jsou BYPAD, Mediate a EMAS, a na stávajících metodikách EU k plánům udržitelné městské mobility.

Projekt QUEST v praxi

Během projektu QUEST tímto procesem prošlo téměř 50 měst ze 14 evropských zemí, s různou mírou zkušeností a s různým kontextem. Tato města ukázala, že zde existuje vysoká míra poptávky po poradenství v oblasti plánování udržitelné městské mobility. Na základě výsledků QUEST auditu a fáze sebehodnocení byl každému městu připraven konkrétní akční plán. Všechna navržena opatření se přímo vztahují k aktuálnímu stavu dopravní politiky města.

Města, která úspěšně dokončí proces QUEST, obdrží certifikát QUEST, který ocení jejich úsilí v oblasti udržitelného plánování městské mobility. Dobrý akční plán nemusí být podle projektu QUEST nutně složitý, ale musí to být plán proveditelný, který bude realizován.

Věříme, že každé město má potenciál postupovat směrem k udržitelné mobilitě!

Projekt QUEST a jeho perspektiva v ČR

Evropská města kladou čím dál větší důraz na úsporu energií, udržitelnější způsob života a vyšší kvalitu života. Doprava může velkým dílem přispět ke splnění těchto cílů a k zajištění přitažlivosti našich měst, jako míst, kde stojí za to žít – dnes i v budoucnu.

Za účelem podpoření těchto cílů vytvořila Evropská komise dva základní politické dokumenty – Akční plán pro městskou mobilitu a Bílou knihu o budoucnosti dopravní politiky v EU. Obě tyto politiky hledají integrovanější přístup k plánování udržitelné mobility, který by kladně ovlivnil ekonomický výkon městských oblastí a kvalitu prostředí ve městech obecně, s ohledem na zdraví, společenský život a dostupnost. Bílá kniha o dopravě z roku 2011 zohledňuje fakt, že některá města již zavedla plány udržitelné městské mobility (SUMP; Sustainable Urban Mobility Plans). Zároveň navrhuje propojit financování EU pro města a regiony s certifikáty poskytovanými na základě nezávislého auditu udržitelné městské mobility. Takovým auditem je i QUEST.

Za účelem zlepšení kvality městské dopravy a podpory měst v jejich snahách naplňovat politiky EU, vytvořil projekt QUEST modelový audit a certifikaci, sloužící k hodnocení dopravní politiky místních úřadů a poskytující rady, jak zvýšit jejich účinnost.

QUEST do České republiky přináší moderní plánovací postupy, které se osvědčily v jiných zemích EU. Zejména se jedná o plánování dopravní politiky za účasti širokého spektra zájmových skupin vč. uživatelů u kulatých stolů. S tímto otevřeným dialogem se česká auditovaná města zpravidla setkala poprvé, diskuze se ukázaly jako velmi potřebné a plodné. Nemenší přínos QUESTu se ukázal i v osvětové činnosti, kdy byla většina měst poprvé konfrontována s konkrétním vymezením pojmu udržitelné dopravy a nutností komplexního vnímání dopravy ve městě. Reakce měst, která se účastnila projektu QUEST, jsou uvedeny níže v textu. Úspěšná aplikace metody QUEST ve městech připraví podmínky (např. ve smyslu zkvalitnění vnitřní i vnější komunikace úřadu) pro návazné aktivity v oblasti udržitelné dopravy – zejména při přípravě plánů udržitelné městské mobility.

Výhody projektu QUEST

Městská doprava je jedním z hlavních zdrojů spotřeby energie a emisí skleníkových plynů. Integrovaná politika městské mobility je jedním z důležitých nástrojů pro zvládnutí rostoucích dopravních problémů v evropských městech. Na podporu přípravy a realizace plánů udržitelné městské mobility je třeba o jejich přínosech a přidané hodnotě informovat ty, kteří v této oblasti rozhodují, dále projektanty a další zúčastněné strany. Je důležité zdůraznit, že plány udržitelné městské mobility staví na stávajících plánech a dokumentech, které rozšiřují, nepředstavují tedy další plán v agendě města.

Jaké jsou výhody QUESTu pro města, která chtějí dosáhnout udržitelnější mobility?

- QUEST reaguje na výzvu politiky EU a volání po udržitelnosti.
- QUEST hodnotí organizační procesy ve městech a přináší pokyny k jejich zlepšení.
- QUEST je mimořádně vhodný pro malá až středně velká města, vede k nastavení a rozvoji udržitelné dopravní politiky a konkrétním opatřením.
- QUEST pomáhá městům najít opatření, která jsou účinná v oblasti úspory energií v dopravě a která jsou dosažitelná. (tj. QUEST pomáhá městům dělat správná rozhodnutí).
- QUEST uděluje certifikáty městům, která dosáhla pokroku v udržitelnější mobilitě.
- Certifikátem QUEST mohou města státním i evropským fondům prokázat svoji snahu o prosazování udržitelného rozvoje.

QUEST – to není jen další audit!

Fáze procesu QUEST

Proces QUEST má čtyři fáze, které se skládají z celkem 10 kroků. Celý proces, kdy je auditor aktivně zapojen (všechny 4 fáze), trvá asi 4 měsíce. Proces QUEST je znázorněn na obrázku 1.

Čtyři fáze procesu QUEST jsou:

I. AUDIT QUEST

V této fázi spolupracuje auditor s městem, shromáždí objektivní informace o politikách ve vztahu k místní dopravě a porovnává, zda obsahují hlavní prvky nejlepší praxe. Výsledkem této fáze je určení silných a slabých míst: prostorů pro zlepšení. Na základě těchto zjištění je město přiřazeno do specifické kategorie vývoje. To pomáhá QUEST auditorovi přizpůsobit následující kroky aktuální situaci a schopnostem města.

II. ZAPOJENÍ ZÚČASTNĚNÝCH STRAN DO PROCESU SEBEHODNOCENÍ

V této fázi jsou přizvány zúčastněné strany, včetně městských úředníků, politiků, poskytovatelů dopravních služeb, podnikatelů a občanů, aby se vzájemně podělily o své názory na stav a realizaci udržitelné mobility ve městě. Rozdílné názory jsou prodiskutovány, aby byl nalezen konsensus a možnosti společně podporovaných opatření. QUEST auditor spolu s městem vybere několik oblastí, které budou předmětem projednání se zúčastněnými stranami a náplní akčního plánu.

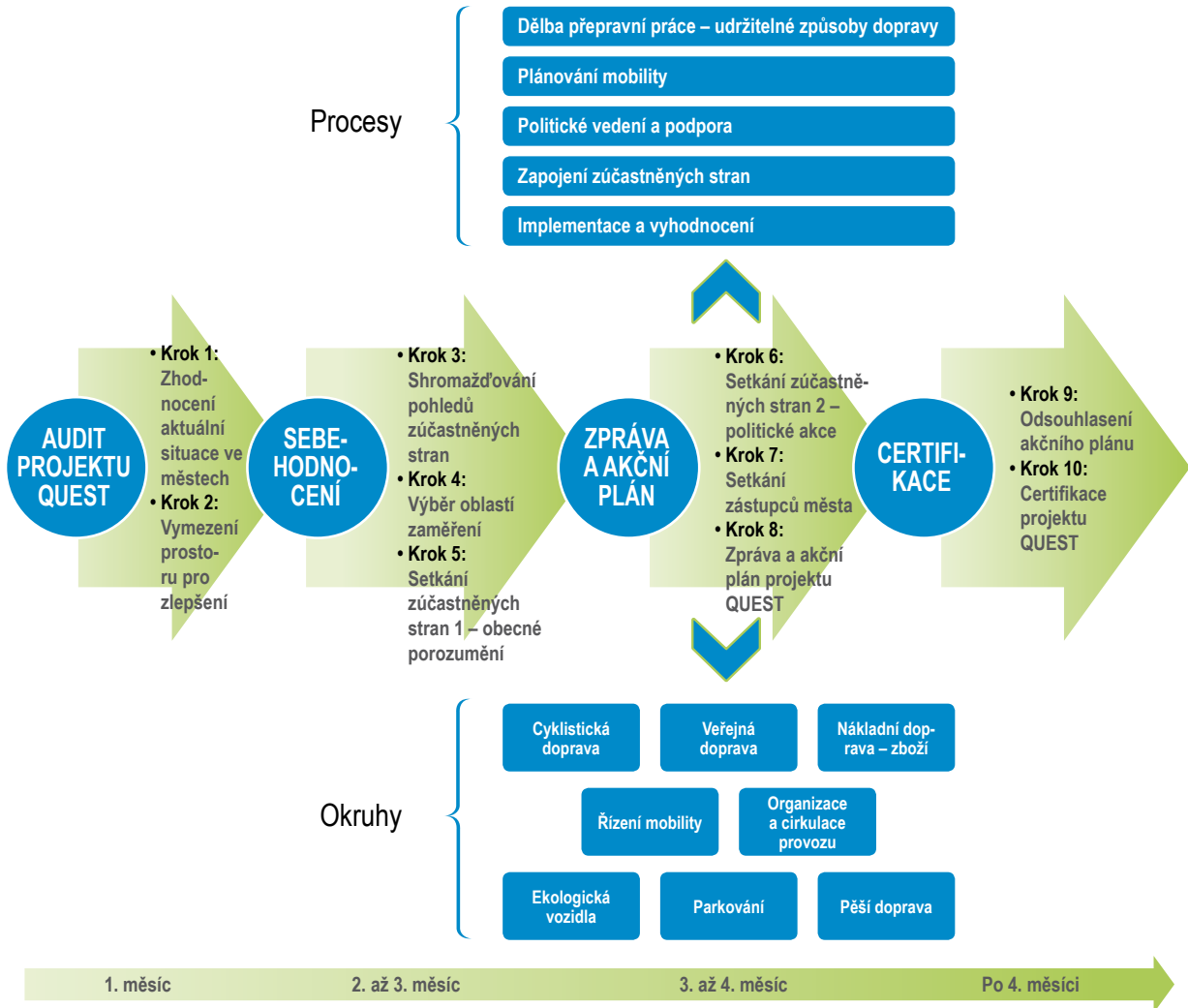
III. ZPRÁVA A AKČNÍ PLÁN

Zúčastněné strany prodiskutují možnosti a dohodnou se na sadě aktivit, které mezi účastníky získají nejširší podporu. Cílem je vytvořit seznam nejslibnějších aktivit, které přinesou zlepšení, budou proveditelné a opodstatněné z pohledu nákladů a přínosů. Mělo by se jednat o konkrétní akce, které lze uskutečnit v nadcházejících letech a které mají konkrétní cíl a výsledek. Po dvou jednáních zúčastněných stran a jednání se zástupci města, auditor vytvoří koncept akčního plánu. Ten bude obsahovat informace zjištěné během auditu, procesu sebehodnocení i třech jednání a jasně určí akce pro zlepšení politiky a opatření městské mobility.

IV. CERTIFIKACE

Zastupitelstvo města schválí akční plán a začne s implementací daných doporučení. Implementace akcí závisí na městech a místních zúčastněných stranách, a to i po dlouhé době od chvíle, kdy auditor splní svůj úkol. Když zastupitelstvo města schválí akční plán a zaváže se ke splnění doporučených akcí, obdrží město certifikát QUEST. Certifikát QUEST vyjadřuje, že město prošlo celým procesem QUESTu a má v plánu realizovat hlavní doporučení.

Obrázek 1: Proces QUEST

Praktické zkušenosti s projektem QUEST z měst

CHOMUTOV – pilotní město ČR

Statutární město Chomutov je pilotním městem projektu QUEST v České republice. Tematické zaměření projektu vedení města zaujalo a k jeho naplňování přistoupilo v polovině r. 2010 s velkým zaujetím a vůlí posunout věci vpřed. Několik pracovních jednání realizačního týmu bylo podkladem pro sestavení a odsouhlasení akčního plánu projektu v radě města, zahrnujícího aktivity, které v synergii posilují orientaci na dopravní udržitelnost. Jedním z důležitých kroků Akčního plánu bylo zjištění/ověření potřeb a názorů obyvatel města pomocí průzkumů spokojenosti a dopravního chování. Tato data v komplexní podobě doposud k dispozici město nemělo.

Projekt QUEST tak přinesl Chomutovu přesnější vymezení obsahu pojmu „udržitelná doprava“ a současně nové podněty pro řízení rozvoje města v této sféře; souhrnně tedy kvalitativně nový pohled na dopravní plánování a jeho cíle. Opět se potvrdilo, jak důležité a do budoucna přínosné je zapojování zájmových i expertních skupin do řešení dopravních problémů a dopravního plánování formou „kulatých stolů“. V kontextu s projektem QUEST tak Chomutov posílil svoji orientaci na řešení nalézaná mimo oblast ustálených zvyklostí.

Kontaktní osoba: Ing. Bedřich Rathouský, vedoucí odboru dopravních a správních činností, email: b.rathousky@chomutov-mesto.cz, tel.: +420 474637270

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Pojem *udržitelná městská mobilita* není v Českých Budějovicích neznámý, město vyvíjí neustálou snahu podnikat kroky související s jejím naplňováním a rozvíjením. Od projektu QUEST město očekávalo zhodnocení stávajícího stavu a navržení nových opatření pro udržitelnou dopravu.

Opatření navržená v akčním plánu sestaveném v rámci projektu QUEST proto nebyla z pohledu města úplnou novinkou. Akční plán spíše doporučuje v plánovaných aktivitách a projektech pokračovat nebo činnosti, které byly v minulosti provedeny, opakovat (např. aktualizace generelu přechodů pro chodce, preference MHD, aktualizace koncepce cyklistické dopravy). Projekt QUEST pomohl zejména ke sjednocení činností souvisejících s udržitelnou městskou mobilitou, které je nutné průběžně vykonávat, do jednoho dokumentu – Akčního plánu.

Kontaktní osoba: Png. Petr Polák, útvár hlavního architekta, email: polakp@c-budejovice.cz, tel: +420 386801704

HRADEC KRÁLOVÉ

Statutární město Hradec Králové uvítalo projekt QUEST s ohledem na to, že v roce 2012 začalo s aktualizací svého Strategického plánu, ve kterém je dopravě věnována velká pozornost. Projekt QUEST pomohl městu formovat a určit budoucí strategii města v oblasti dopravy, zejména však přinesl do města nové pohledy na téma udržitelnosti v dopravě a s tím spojený nutný komplexní přístup při řešení dopravní problematiky. Ačkoliv naděje některých členů pracovního týmu QUEST, že se město mnohem výrazněji přikloní k udržitelným formám dopravy, byly původně mnohem vyšší, nakonec se podařilo sestavit návrh Akčního plánu, na kterém se shodli všichni zástupci jednotlivých skupin (politici, vedoucí úředníci, referenti atd.). Za úspěch by se dalo prohlásit i to, že některá citlivá témata (jako např. parkování) byla v rámci projektu QUEST vůbec řešena, zřejmě poprvé za společné účasti zástupců několika různých skupin (uživatelů, zaměstnavatelů i zpracovatele územního plánu). U kulatých stolů byla dopravní témata a navrhované aktivity diskutovány komplexně a v širších souvislostech. Pokud by se podařilo udržet tento trend i do budoucna, město Hradec Králové by mohlo učinit výraznější posun směrem k udržitelnému rozvoji.

Kontaktní osoba: Ing. Pavel Šubrt, odbor rozvoje města, specialista – plánování projektů, email: pavel.subrt@mmhk.cz, tel.: +420 495707592

JIHLAVA

Hlavní motivace statutárního města Jihlava při vstupu do projektu QUEST byla možnost nechat si objektivně zhodnotit a optimalizovat přístup a kvalitu městské dopravní politiky na základě zkušeností a příkladů z evropských měst. Město od auditu dopravní politiky očekávalo rady, jak postupy města v průběhu dopravního plánování doplnit a případně zlepšit. V rámci Akčního plánu projektu byla navržena a odsouhlasena např. tato opatření:

1. Optimalizace linkového vedení hromadné dopravy – zavedení midibusů do okrajových částí (přílehlých obcí) a s tím spojené zvýšení počtu spojů v těchto oblastech, doplnění zastávek a spojů v průmyslové zóně Hruškové dvory, spojení vlakového nádraží Jihlava – město jednou autobusovou linkou se středem města; nebo zavedení nové trolejbusové linky na Vrchlického ulici.
2. Zavedení pravidelné rubriky v radničních novinách a na webových stránkách města s osvětou v oblasti udržitelné dopravy.
3. Dotazníkový průzkum zaměřený na spokojenost obyvatel s realizovanými opatřeními (nové cyklostezky, pruhy pro cyklisty apod.), monitoring využívání těchto opatření (před i po jejich realizaci).

Jako hlavní přínos projektu vnímá Jihlava především na míru sestavený akční plán s opatřeními ke zlepšení dopravní politiky města.

Kontaktní osoba: Ing. Zdeněk Dvořák, úřad územního plánování, email: zdenek.dvorak@jihlava-city.cz, tel.: 567167484

KARVINÁ

Statutární město Karviná bylo k účasti v projektu QUEST motivováno zejména skutečností, že na základě výsledků auditu QUEST bude vytvořen program řízení městské mobility na míru města a tím, že se Karviná stane součástí mezinárodní sítě měst zainteresovaných na zlepšení jejich dopravní politiky a plánování. Město očekává i do budoucna větší příležitost pro těsnější interakci s městy pro vzájemně předávání zkušeností z vlastní dobré praxe. Karvinou zaujalo téma trvalé udržitelnosti městské dopravy, konkrétně koncept cíleně omezit neoprávněné zvýhodňování individuální automobilové dopravy. V Akčním plánu byl mj. navržen průzkum spokojenosti občanů v domácnostech, který bude zkoumat zejména motivaci pro využívání auta, dále průzkum dopravy dětí do/ze základních škol, vč. toho, jak by se přepravovat chtěly. Důležitá jsou krátkodobá opatření, která povedou k většímu atraktivní veřejné hromadné dopravy a ke zlepšení sítě cyklostezek a služeb pro cyklisty. V rámci jednání na pracovních skupinách si jejich účastníci uvědomili, že kritéria trvalé udržitelnosti nejlépe splňuje pěší a cyklistická doprava. Taktéž hromadná doprava, v případě Karviné hlavně městská a příměstská

autobusová doprava, představuje velmi vhodnou alternativu individuálnímu automobilismu. Rozvoj právě těchto oblastí si v následujícím období zaslouží pozornost a podporu ze strany města.

Dalším přínosem je objasnění skutečnosti, že změna dopravního systému města směrem k trvalé udržitelnosti se bohužel neobejde bez paralelních restriktivních opatření vůči individuální automobilové dopravě. Bez jejich zavedení zřejmě nemají projekty rozvoje jiných druhů dopravy mnoho šancí na úspěch. *(zkrácená verze textu, jehož autorem je Ing. Lukáš Raszyk, náměstek primátora)*

Kontaktní osoba: Ing. Lumír Marszałek, oddělení strategií a plánování, odbor rozvoje, email: lumir.marszalek@karvina.cz, tel: +420 596 387 480

OPAVA

Motivací Statutárního města Opavy připojit se k projektu QUEST bylo ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu, v.v.i. vypracovat individuální Akční plán ke zlepšení politiky udržitelné mobility. Opavě pomohla účast v rámci projektu QUEST zejména zmapováním stávajícího stavu městské mobility a jejím porovnáním se srovnatelnými městy nejen v rámci České republiky, ale i v evropském kontextu. Partnerství v projektu QUEST pomohlo Opavě získat objektivní informace o opavské městské mobilitě a navrhnout opatření k jejímu zlepšení.

Kontaktní osoba: Ing. Martin Dostál, odbor rozvoje města a strategického plánování, email: martin.dostal@opava-city.cz, tel: +420 553 756 402

Odborníci v pozadí projektu QUEST

Nástroj QUEST byl vyvinut konsorciem projektu QUEST. Tým auditorů projektu QUEST se skládá z poradenských společností, univerzit a výzkumných ústavů – odborníků v oblasti dopravy a mobility s dřívější zkušeností s prací s městy. Všichni auditoři projektu QUEST byli zaškoleni do používání metodiky QUEST a mají praktické zkušenosti s auditem projektu QUEST v několika městech.

Úlohou auditora projektu QUEST je provést město auditem QUEST a podpořit zástupce města v nalezení nejúčinnějšího postupu. Každý auditor má dobré znalosti a je zblhlý v národním rámci a směrnicích souvisejících s městskou mobilitou a dopravou v zemi, kde pracuje, což zajišťuje účinné provedení auditu QUEST se zohledněním místních podmínek.

Auditor pro ČR

Auditor pro Českou republiku je Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV). Jako veřejná výzkumná instituce se dlouhá léta zaměřuje na výzkum, inovace a poskytování expertního poradenství v oblasti dopravy na všech administrativních úrovních (EU, národní ministerstva, krajské a městské úřady). Hlavními tématy projektů CDV je rozvoj dopravy, dopravní strategie, inovativní přístupy, vliv dopravy na životní prostředí, bezpečnost dopravy, lidský faktor v dopravě a dopravní inženýrství. Průřezovou oblastí, která je zohledněna ve všech projektech, je udržitelnost dopravní politiky, dopravního plánování a mobility. Jedním z projektů je projekt QUEST, který přináší konkrétní výstupy pro udržitelnou dopravní politiku místní samosprávy. V ČR byla metoda QUEST testována a aplikována v Chomutově, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Jihlavě, Karviné a Opavě (viz. výše).

Kontakt:

Mgr. Radomíra Jordová,

CDV v.v.i.,

email: radomira.jordova@cdv.cz

www.cdv.cz

AKADEMIE QUEST – Zabezpečení kvality metodologie a zajištění školení

Celkovým cílem akademie QUEST je pokračovat ve školení auditorů v Evropě, aby mohli pomáhat městům ve vývoji místních politik udržitelné dopravy a podílet se na tomto vývoji. Školení by mělo vycházet z nástroje celkového řízení kvality QUEST a odrážet zkušenosti získané během dvou a půl let existence projektu. Akademie dále usnadňuje vzájemnou komunikaci mezi městy a poskytuje platformu pro diskuzi a výměnu zkušeností mezi QUEST auditory. Akademie tak přispívá k vytváření kapacity na poli udržitelné dopravy v rámci Evropy a poskytuje podporu novým auditorům.

Aktuální stav

Partneři projektu QUEST společně vyvinuli a otestovali nástroj QUEST. Sdílí práva k duševnímu vlastnictví a zajistí další existenci nástroje QUEST po ukončení projektu. Akademie začne jako (virtuální/webová) platforma pro auditory, kteří nabízejí a používají metodu QUEST. Akademie bude poskytovat síť auditorů a příklady a bude zajišťovat řízení kvality městských auditů. Města budou za audit muset platit poplatek, který bude rovněž pokrývat administrativní náklady na virtuální kancelář.

Institucionalizace akademie

V dlouhodobé perspektivě bude akademie QUEST ustanovena s řádným rozpočtem a bude vedena jako právní subjekt. Financování začne od poloviny roku 2013 a bude pokračovat i po skončení projektu.

Přihlaste se jako partner!

QUEST è tuttora alla ricerca di partner che siano interessati a firmare un CoMetoda QUEST nyní hledá partnery, kteří by se připojili do partnerské smlouvy akademie. Partneři mohou být poradenské společnosti, nevládní organizace, profesionálové a jednotlivci z oblasti dopravy – zejména ze zemí/regionů dosud nezastoupených v současném konsorciu. Jsou to: *Bulharsko, Bosna, Dánsko, Estonsko, Finsko, Řecko, Lotyšsko, Litva, Polsko a Portugalsko.*

**Případní zájemci o partnerství
s akademii QUEST
necht' se hlásí zde:**

Ligtermoet & Partners

Maja van der Voet-Kurbatsch

+31(0)182 520 870

www.quest-project.eu

info@quest-project.eu

Photos – Cover: © Denveter, © Service COM Ville de Valence,
© Donostia – p.4: © Hradec Kralove, © Chomutov – p.8: © Chomutov,
© České Budějovice, © Hradec Kralove – p.9: © Jihlava, © Karvina,
© Opava – p.10: © Karvina – p.11: © photo Anders Walström,
© Deventer – p.12: © San Benedetto, © Donostia.

www.quest-project.eu / info@quest-project.eu.

The sole responsibility for the content of this publication lies with the authors. It does not necessarily reflect the opinion of the European Union. Neither the EACI nor the European Commission are responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Supported by
**INTELLIGENT ENERGY
EUROPE**